

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

DIREKTORAT ZA MAKROEKONOMSKE I FISKALNE ANALIZE I PROJEKCIJE

MJESEČNI

MAKROEKONOMSKI IZVJEŠTAJ

OKTOBAR 2024

+ 3.2%

MMF PREDVIĐA
STABILAN
GLOBALNI RAST

+ 10.0%

RAST TRGOVINE NA
MALO ZA DEVET
MJESECI

- 0.4%

PAD MJESEČNE
INFLACIJE U
SEPTEMBRU

+ 85.0

MILIONA
SUFICIT BUDŽETA ZA
DEVET MJESECI 2024.

- 0.41 P.P

PAD KAMATNIH
STOPA U SEPTEMBRU

+ 30.0%

RAST NOVOODOBRENIH
KREDITA ZA DEVET
MJESECI 2024.

+ 18.8%

RAST NETO SDI ZA
DEVET MJESECI 2024.

+ 6.7%

RAST NETO ZARADA
U PRVIH DEVET
MJESECI 2024.

Realni sektor i inflacija

U prvih devet mjeseci 2024. broj noćenja domaćih i stranih gostiju u kolektivnom smještaju iznosio je 4.636.138 i bilježi godišnji rast od 1,6%. Od stranih gostiju, najveći broj noćenja su ostvarili turisti iz Srbije (20,7%), Ujedinjenog kraljevstva (7,7%), Francuske (6,5%), Njemačke (6,4%) i Bosne i Hercegovine (6,0%). Promet robe u trgovini na malo je porastao za 10,0% u prvih devet mjeseci. Industrijska proizvodnja je opala za 6,0%, pod uticajem pada proizvodnje električne energije od 20,5%. Sektori vađenja rude i kamena i prerađivačke industrije su porasli 8,1% i 4,2%, respektivno. U istom periodu, vrijednost otkupa i prodaje proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva bilježi godišnji rast od 3,1%. Inflacija za deset mjeseci iznosi 3,6%, a najveći doprinos rastu potrošačkih cijena dale su cijene u kategoriji 'Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva' (doprinos od 0,84 p.p) i cijene odjeće i obuće (doprinos od 0,69 p.p). U septembru je godišnja inflacija iznosila 1,0%, što je najniži nivo od marta 2021, dok su cijene na mjesečnom nivou prvi put u ovoj godini zabilježile pad (-0,4%). Cijene hrane su u septembru pale za 1,7%, kao rezultat ograničenja marži u trgovačkim lancima, pri čemu je najveći uticaj na negativnu mjesečnu stopu inflacije imao pad cijena u kategoriji 'Mlijeko, sir i jaja' (-0,29 p.p).

Međunarodno okruženje

Prema oktobarskom izdanju Svjetskih ekonomskih izgleda¹,

MMF očekuje stabilan globalni rast od 3,2% u 2024. i 2025. godini. Najnovija dugoročna prognoza od 3,1% za globalni rast ostaje umjerena u poređenju sa prosjekom prije pandemije, pri čemu kontinuirani strukturni problemi, poput starenja populacije i slabe produktivnosti, umanjuju potencijalni rast u mnogim ekonomijama. Pored toga, MMF očekuje da će globalna inflacija pasti sa godišnjeg prosjeka od 6,7% u 2023, na 5,8% u 2024. i 4,3% u 2025. godini, pri čemu se razvijene ekonomije vraćaju svojim inflacionim ciljevima brže od zemalja u razvoju.

Zaposlenost i dohodak

Tržište rada nastavlja da bilježi povoljne trendove. Prosječni broj zaposlenih u prvih devet mjeseci 2024. iznosi 257,3 hiljade i povećan je 5,6% u odnosu na isti period 2023. Registrovana stopa nezaposlenosti ZZZCG u septembru 2024, iznosila je 11,06% (pad 2,08 p.p. na godišnjem nivou). Prosječna neto zarada u prvih devet mjeseci 2024. je uvećana za 6,7% u odnosu na uporedni period prošle godine i iznosila je 840€. Prosječna penzija u septembru sa obračunatim razlikama iznosila je 520,30€, što predstavlja godišnji rast od 22,0%.

Fiskalni sektor

U periodu januar-septembar 2024. godine, prihodi budžeta naplaćeni su u iznosu od 2.073,7 mil.€, što je u odnosu na isti period prethodne godine veće za 169,9 mil.€ (8,9%). Izuzimajući prihode jednokratnog

¹ [World Economic Outlook, October 2024: Policy Pivot, Rising Threats](#)

karaktera, prihodi budžeta za devet mjeseci 2024. u odnosu na posmatrani period 2023. godine veći su za čak 294,5 mil.€ (16,9%). U poređenju sa planom po rebalansu, prihodi budžeta u ovom periodu naplaćeni su više za 25,6 mil.€ (1,3%). Izdaci budžeta za period januar – septembar ove godine iznosili su 1.988,7 mil. € (27,3% procijenjenog BDP-a). U odnosu na isti period prethodne godine, izdaci su veći 261,6 mil.€ (15,1%), pri čemu je najveće odstupanje kod izdvajanja za isplatu prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja dominantno zbog povećanja minimalne penzije, transfera institucijama i značajnije kod institucija javnog zdravlja, kao i rasta izdvajanja za bruto zarade (usvajanje granskih kolektivnih ugovora kojima su povećane zarade zaposlenih u javnom sektoru u 2023. godini). U odnosu na plan za 2024, izdaci su niži za 90,9 mil.€ ili 4,4%, i odraz su dinamike pristizanja obaveza u ovom periodu, kao i aktivnog upravljanja potrošnjom. U periodu januar-septembar 2024, ostvaren je suficit budžeta u iznosu od 85,0 mil.€, odnosno na nivou od 1,2% procijenjenog BDP-a, što je za 116,6 mil.€ bolji budžetski bilans od plana.

Finansijski sektor

Prema podacima Centralne banke Crne Gore, neto profit crnogorskih banaka u septembru 2024. iznosio je 136,3 mil.€, što je 21,2% više u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ukupni krediti su na kraju septembra tekuće godine iznosili 4.606,7 mil.€ i ostvarili su godišnji rast od 15,3%. Novoodobreni krediti su za devet mjeseci 2024. godine iznosili 1.273,9 mil.€ (rast od 30,0% na godišnjem nivou), od čega su pozajmice privrede iznosile 629,6 mil.€ (rast od 22,2% na godišnjem nivou), dok su građani pozajmili 596,1 mil.€ (rast od 45,6% na godišnjem

nivou). U septembru 2024. godine zabilježen je rast ukupnih depozita od 2,5%, kada su iznosili 5.665,4 mil.€. Prosječna ponderisana efektivna aktivna kamatna stopa na novoodobrene kredite u septembru 2024. iznosila je 6,64% i bilježi pad od 0,41 p.p u odnosu na septembar 2023.

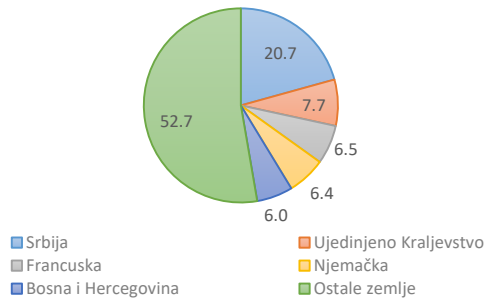

Spoljnotrgovinska razmjena i investicije

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena u periodu januar - septembar 2024. godine iznosila je 3.480,3 mil.€, što predstavlja rast od 2,8% u odnosu na isti period 2023. godine. Izvoz u vrijednosti od 433,1 mil.€ je smanjen za 16,2%, u najvećoj mjeri pod uticajem pada izvoza električne energije za 62,5% i aluminijuma za 55,3%. Uvoz roba vrijedan 3.047,2 mil.€ povećan je za 6,2% na godišnjem nivou, prevashodno povećanjem uvoza mineralnih goriva i maziva (11,9%), mašina i transportnih uređaja (rast 11,6%) i hemijskih proizvoda (rast 10,3%).

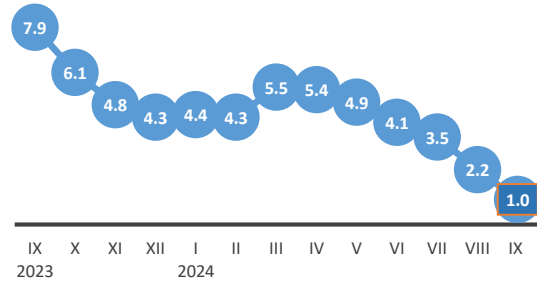
Neto priliv SDI u prvih devet mjeseci 2024. godine iznosio je 372,6 mil.€, što je za 18,8% više u odnosu na isti period prošle godine. Ukupan priliv SDI u periodu januar-septembar 2024. iznosio je 657,7 mil.€, što predstavlja rast od 5,5% u odnosu na period januar-septembar 2023. godine. U strukturi vlasničkih ulaganja, investicije u kompanije i banke iznosile su 100,0 mil.€ (rast od 44,0%), dok su ulaganja u nekretnine iznosila 320,2 mil.€ (pad od 4,5%). Priliv SDI u formi interkompanijskog duga iznosio je 216,4 mil.€, što je za 14,2% više nego u periodu januar-septembar 2023. Ukupan odliv SDI u periodu januar-septembar 2024. iznosio je 285,1 mil.€ (pad od 8,0% u odnosu na 2023). Najveće učešće u ukupnom prilivu SDI imale su Srbija (92,3 mil.€), Ruska Federacija (80,9 mil.€) i Turska (75,9 mil.€), što zajedno čini 37,8%.

Grafik 1 Struktura noćenja stranih gostiju, %

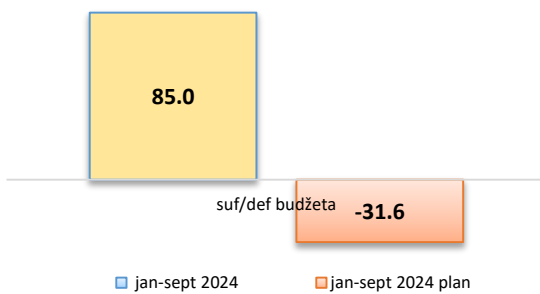
...Najviše turista u kolektivnom smještaju iz Srbije i Ujedinjenog Kraljevstva...

Grafik 2 Inflacija, CPI, godišnja stopa %

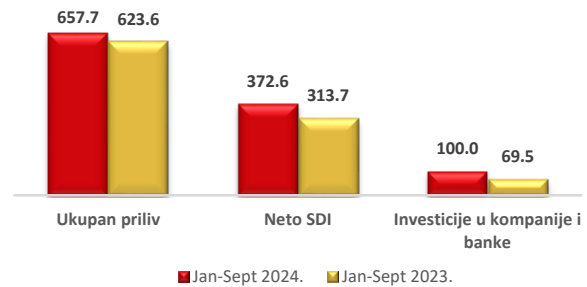
...Inflacija u septembru iznosila 1,0%...

Grafik 3 Suficit/deficit budžeta 2024, u mil.€

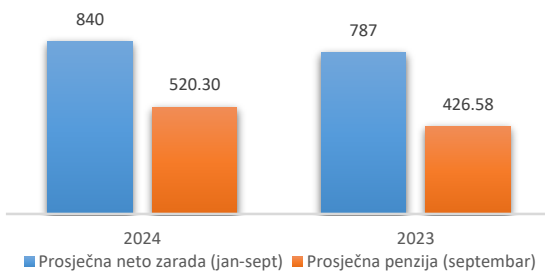
...Budžetski bilans za 116,6 mil.€ bolji od plana...

Grafik 4 Strane direktne investicije, u mil.€

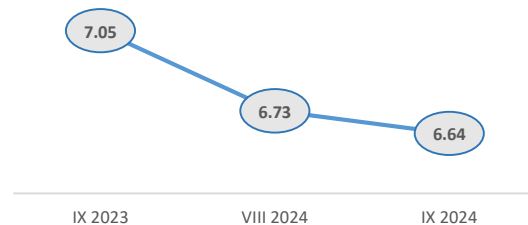
...U prvih devet mjeseci rast ukupnog priliva, neto SDI i investicija u kompanije i banke 5,5%, 18,8% i 44,0%, respektivno...

Grafik 5 Prosječna neto zarada i penzija, u €

...Rast prosječne neto zarade i prosječne penzije iznosio 6,7% i 22,0%, respektivno...

Grafik 6 PPEKS na novoodobrene kredite, u %

...PPEKS na novoodobrene kredite u septembru bilježi pad od 0,41 p.p i 0,09 p.p na godišnjem i mjesečnom nivou, respektivno...